

M.A. (SANSKRIT) Semester - 1 (CBCS) Examination
Feb/Mar. -2021 (NEW COURSE)
DARSANA: TARKSANGRAHA AND VEDANTASARA (CORE)

Time: 1:30 Hours**Marks: 42****Instructions:**

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

- પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિધાનો સ્પષ્ટ રીતે સમજાવો. (૧૪)
૧. ગન્ધલી પૃથ્વી।
 ૨. શબ્દગુણમાકાશયમ્।
 ૩. જ્ઞાનાધિકરણમ આત્મા।
 ૪. આપ્તવાક્યં શબ્દઃ।
- પ્રશ્ન.૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો આવશ્યક નોંધ સાથે અનુવાદ કરો. (૧૪)
૧. તમઃ પ્રધાનવિક્ષેપશક્તિમદજ્ઞાનોપહિત ચૈતન્યાદાકાશ આકાશાદ્રાયુર્વાયોગ્નિરાપોઙ્ગ્યભ્યઃ પૃથિવી ચોત્પદ્યતે “તસ્માદા એતસ્માદાત્મન આકશઃ સમ્ભૂત” ઇત્યાદિશ્રુતેઃ। તેષુ જાડ્યા ધિક્વ દર્શનાત્તમઃ પ્રાધાન્યં તત્કારણાસ્ય। તદાની સ્વ્વરજસ્તમાંસિ કારણાગુણપ્રકમેણ તેષ્વાકાશાદિષ્તપદ્યન્તે।
 ૨. સ્થુલભુતાનિ તુ પચ્વીકૃતાની। કચ્વીકરણં ત્વાકાશાદિપચ્ચસ્વેફેકં દિધા સમં વિભજ્ય તેષુ દશષુ ભાગેષુ પ્રાથમિકાન પચ્ચભાગાન્પ્રત્યેકં ચતુર્થા સમં વિભજ્ય તેષાં ચતુર્ણા ભાગાન્તરેષુ સંયોજન।
 ૩. અથાધુનાહં બ્રહ્માસ્મીત્યનું ભવવાક્યાર્થો વળ્યતે। એવમાચાર્યેગાધ્યારોકવાદપુરઃ સરં તટચમ્પદાર્થો શોધયિત્વા વાક્યેનાખણ્ડાર્થેઽવબોધિતેઽધિકારિણોઽહં નિત્યશુદ્ધ બુદ્ધમુક્ત સત્યસ્વભાવ પરમાનન્દાનન્તાદયં બ્રહ્માસ્મીત્યખણ્ડાકારકારિતા ચિત્તવૃત્તિરુદેતિ।
 ૪. અથ જીવન્મુક્તલક્ષણમુચ્યતે। જીવન્મુક્તો નામ સ્વસ્વરૂપાખણ્ડબ્રહ્મજ્ઞાનેન તદજ્ઞાનબાધન દારા સ્વસ્વરૂપાખણ્ડબ્રહ્મણિ સાક્ષાત્કૃતેઽજ્ઞાનતત્કાર્ય સશ્વિતકર્મસંશય વિપર્યયાદીનામપિ બાધિત્વાદખિલબાધરહિતો બ્રહ્માનિષ્ઠઃ।
“ભિદ્યતે હરદગ્રન્થિ શિછયેન્તે સર્વસંશયાઃ।
શ્રીયન્તે ચાસ્ય કર્માણિ તસ્મિન્દેષ્ટે પરાવરે” ॥
ઇત્યાદિશ્રુતેઃ।
- પ્રશ્ન.૩ તર્કસંગ્રહ નાં આધારે “સપ્તપદાર્થઃ” પર સવિસ્તાર નોંધ લખો. (૧૪)
- પ્રશ્ન.૪ વેદાન્તસાર મુજબ “આત્મા” ના સ્વરૂપ વિશેનાં વિવિધ મતો વર્ણવો. (૧૪)
- પ્રશ્ન.૫ નીચેના માંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
૧. ચતુર્વિધિ અભાવાઃ।
 ૨. ત્રિવિધં કારણામ।
 ૩. તત્ત્મસિ મહાવાક્યાર્થઃ।
 ૪. અનુબન્ધ ચતુષ્ટયમ।